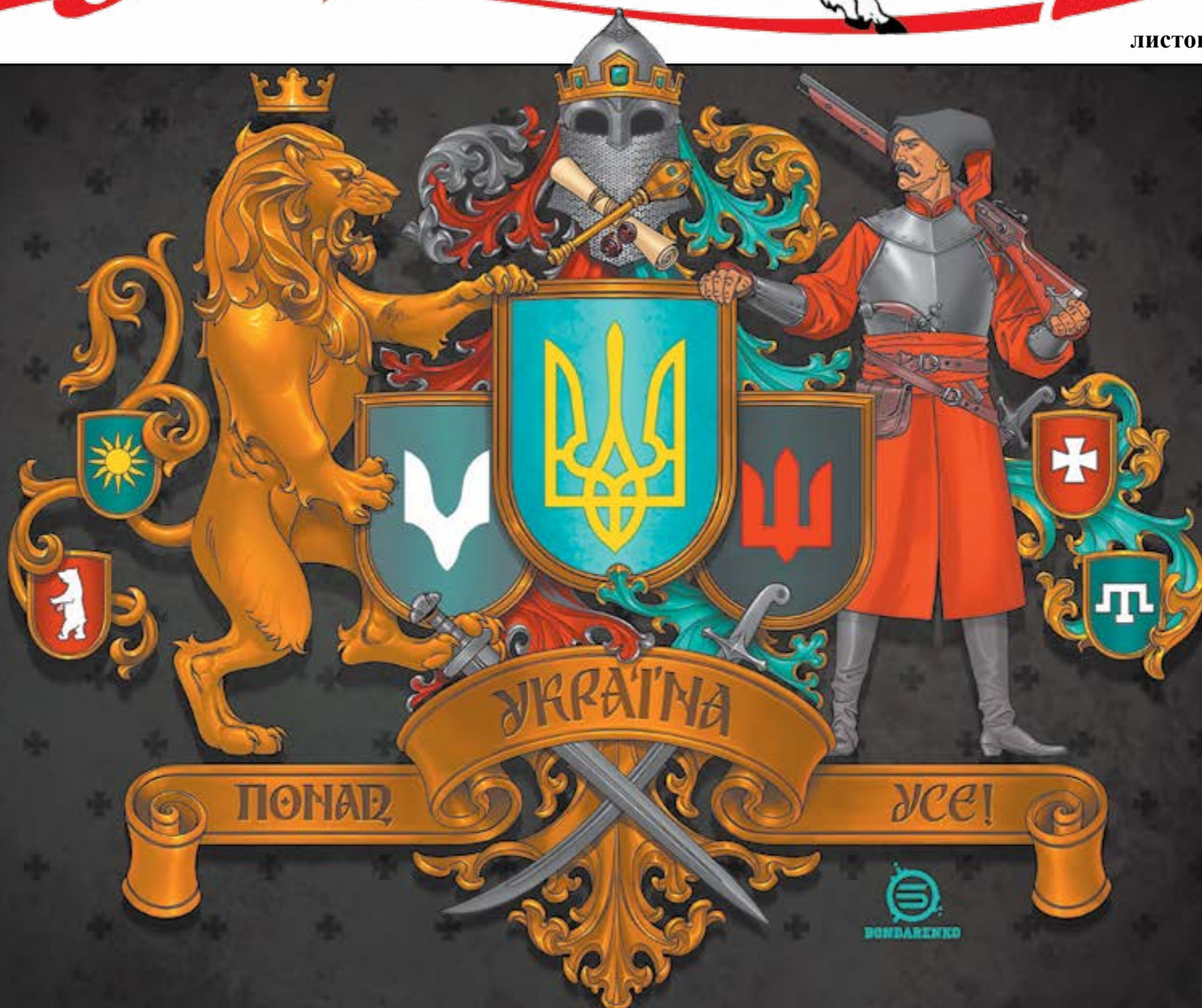

САЙТ «КОЗАЦЬКОГО КРАЮ» В ІНТЕРНЕТІ
WWW.COSSACKLAND.ORG.UA

Козацький край

№ 11 (128),
листопада 2023 року

ВІЙНА МІЖ ДОБРОМ І ЗЛОМ ТРИВАЄ...

На Сході і на Півдні точаться запеклі бої проти нечисті, яка прийшла на українську землю далеко не вперше... Черкащани, які воюють на фронті і черкащани, які утримують економіку та волонтерять для ЗСУ, знають: зима не буде легкою, але попереду нас чекає Перемога!

Мал. 3-ї ОШБр. Олексія БОНДАРЕНКА та Андрія ЄРМОЛЕНКА

ЧЕРКАЩИНА НАРОЩУЄ КІЛЬКІСТЬ МОБІЛЬНИХ ГРУП ППО І ПОКРАЩУЄ ЇХ ОСНАЩЕННЯ

З настанням холодів ворог активізувався: в області частіше й довше лунають повітряні тривоги, працює протиповітряна оборона, зовсім нещодавно збиті ворожі «Шахеда» - зокрема, на Золотоніщині та Звенигородщині.

«Найкраща реакція на ворожий терор – ще більше допомоги ЗСУ, - заявив днями начальник Черкаської обласної військової адміністрації Ігор Табурець, - Щойно передали для мобільних вогневих груп нашої ППО 10 комплектів зенітних прожекторів. Для вдалого полювання на повітряні цілі противника. А також ще 100 FPV-дронів – нашим захисникам і захисницям. Цей транш допомоги ми придбали за обласною програмою підтримки територіальної оборони».

Напередодні очільник ОВА взяв участь у передачі військовим ППО шести пікапів, придбаних за допомоги підприємців Уманщини – автівки допоможуть додатковим мобільним групам ППО оперативно реагувати на повітряні загрози і нищити ворожі цілі. Російському залізничцю на Черкащині є місце хіба що в музеях...

СЕСІЯ ОБЛРАДИ ЗБІЛЬШИЛА ФІНАНСУВАННЯ ТЕРОБОРОНИ НА 9 МЛН ГРИВЕНЬ

На черговій сесії Черкаської облради розглянуто питання життєдіяльності області, зміни до обласного бюджету та низки програм.

«Окрема увага - сфері цивільного захисту, - наголосив очільник Черкаської ОВА Ігор Табурець, - Обсяг фінансування програми тероборони збільшено ще на 9 млн грн. Ці кошти будуть витрачені на придбання потрібного матеріально-технічного забезпечення. Перелік заходів програми теж розширили».

Соціальний напрям: виклали в новій редакції програму забезпечення захисників житлом. Щоб нею могли скористатися й ті, хто зараз обороняє нашу країну.

Підсилюємо й освіту. Зокрема, розподілили 14,8 млн грн державної субвенції на закупівлю засобів навчання, мультимедійного обладнання, облаштування кабінетів і підвищення кваліфікації педагогів у межах «Нової української школи».

Дякую обласній раді за конструктивну співпрацю, - за всі ваші виважені «рішення ухвалено!»

МІЖНАРОДНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ ФОРУМ СТАВ МАЙДАНЧИКОМ ДІАЛОГУ ЗАДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ ЕКОНОМІКИ Й ОБОРОНОЗДАТНОСТІ

Маємо щоденне завдання – працювати на економіку країни, відповідно посилювати її обороноздатність. Як це робити найбільш результативно, в деталях обговорили учасники Черкаського міжнародного економічного форуму-2023.

«Дуже цікава комунікація з підприємцями й експертами, - відгукнувся про підсумки заходу очільник Черкаської ОВА Ігор Табурець, - Наша країна зіштовхнулася з надзвичайно складними викликами. Водночас ми маємо шанс стати ще сильнішими та конкурентоспроможнішими. І тут я очікую змін. У структурі економіки, в роботі з інвесторами, в підходах до співпраці з громадами...»

Надважливим є і питання реінтеграції та реабілітації наших ветеранів. Держава розробляє ветеранську рамку. Міністерства і відомства її реалізують, регіони та громади створюють власні програми роботи з ветеранами. І все це посилюється свідомою позицією бізнесу».

«Черкаський міжнародний економічний форум-2023 став майданчиком для діалогу бізнесу, влади, експертів та для започаткування нових партнерств, - зазначив присутній на заході голова парламентського комітету з питань національної безпеки, оборони та розвідки Олександр Завітневич, - За результатами зустрічі напрацьовано реальні кроки для подальшого успішного партнерства у форматі влада та бізнес. Маємо працювати ще ефективніше та результативніше задля нашої Перемоги».

Форум вже має перші практичні результати: підписано меморандум з EFi Group. Ця компанія вже має завод із виробництва меду в області. Тепер має намір збудувати ще одне переробне підприємство на Черкащині наступного року. Також, разом із потужними гравцями ринку йде об'єднання довкола проекту «Черкаська індустріально-економіка».

РІЧНИЦЯ ВИЗВОЛЕННЯ ХЕРСОНУ: черкащанам є що згадати і над чим попрацювати, допомагаючи херсонцям

У річницю визволення Херсону колишня черкащанка Лариса Аніщенко згадала у публікації в соцмережах 11 листопада 2022 року. Після 8 місяців жахливої окупації вона не одразу повірила, коли сусідка зайшла до неї зі словами: «Кажуть, що наші на околицях міста»...

«Не повірила, хоча напередодні вночі з балкону п'ятого поверху спостерігала, як кадірівці щось вивозять до Дніпра, а потім на катерах переправляють на той берег. І дві ночі поспіль поблизу Антонівського мосту стояв гуркіт, наче окупанти виводять з міста важку техніку, - розповідає пані Лариса. - Але... Не вірилося що так просто відійдуть. Херсонці активно готувалися до вуличних боїв, переглядали підвали, хтось рив в землі сховища, запасалися продуктами на час боїв. Опівночі місто наче завмерло... Здивувалася, що стоїть абсолютна тиша. Не їздить таксівки, а таксистки та колаборанти мали дозволи на проїзд містом під час комендантської години; не мотаються туди-сюди, як раніше, рашисти з літерами V та Z на автівках та БТР-ах».

В повній тиші стою на балконі і раптом... Я назвала цю ніч «Армагедоном». Бо було декілька таких потужних вибухів, - таких, що мій п'ятиповерховий будинок наче піднявся разом з фундаментом, а у тих, хто мешкав ближче до Антонівського мосту повилітали вікна двері, попадали фронтони

Листопад-2022. Це фото, зроблене на вулиці Херсона у перші хвилини після визволення міста, облетіло безліч інформагентств України та світу. На ньому між херсонськими дітьми – позивний «Ролло» (Петро Горбатенко), родом з Лисянки на Черкащині. На той час він воював у складі полку ССО «Азов» - тепер це знаменита Третя штурмова бригада, де «Ролло» командує 1-м батальйоном штурмовиків...

будинків та дахи. Так... То палав славнозвісний міст. І майже символічно, на фоні того усього, раптом з'явився на дорозі перед вікнами бронетранспортер русні, а на ньому декілька вояк. Їх покинули тут, в місті, на явну смерть свої, ті «що своїх не бросают». Свідки кажуть, що ще довго вони перелякано моталися туди-сюди вулицями, але їх вже не боялися, над ними потішалися. Ще цілий тиждень було чути постріли біля Дніпра, бо то намагалися переплисти на той берег русня, яку покинули на цьому березі на смерть, а їх з того берега добивали свої ж.

Яким же радісним був ранок!.. Люди, знайомі й незнайомі вітали один одного з визволенням. Обмінялися зі словами: «Наші в місті». Вулицями моталися автівки, скутери з українськими прапорами. Біля кафешки збиралася купа молоді, на повну увімкнули українські пісні. Наші ще не увійшли в центр міста, а люди вже мчали на окраїни, щоб привітатися, обійняти та розцілувати визволителів...

Наших військових в той день я побачила опівдні, коли вже йшла зачистка міста. Запам'ятала молодого хлопця на бронетранспортері. Зійшлися мешканці

навколишніх будинків. Всі намагалися його нагодувати, налити кави, чаю... Дуже добре запам'ятала його слова: «А ми далі - на Крим!»

Не знаю, хлопче, чи живий ти. Дай, Боже, щоб так і було. На все життя запам'ятала ту атмосферу, що панувала в місті та наші відчуття. Ми були по-справжньому щасливі...»

На відміну від окупантів, українці дійсно своїх не кидають в біді. Іванівка, Новопетрівка, Миколаївка на правобережжі Херсонщини за час після визволення стали для Черкащини більше, аніж підшефними селами.

У рамках проекту «Пліч-о-пліч», ініційованого Президентом України, черкащани вже відбудували більше сотні будинків у цих селах, нині працюють над відновленням ще 13 будинків.

«Робимо все можливе, щоб встигнути якомога більше до сильних холодів, - зазначає начальник Черкаської ОВА Ігор Табурець. - Як і обіцяли місцевим жителям, взялися і за школу в Іванівці. Над нею росіяни познущалися сповна. Уперше приїхавши, на місці колись затишної школи ми застали руїни: розтрощений місяцями дах, вибиті практично всі вікна, посічені стіни... Тепер тут теж працюють наші будівельники. Дякую кожному, хто долучається до проекту «Пліч-о-пліч». Разом робимо важливе - для України та українців!»

Листопад-2023. Очільник Черкащини Ігор Табурець особисто інспектує стан відновлювальних робіт у визволених селах Херсонщини.

НАЙКРАЩИМИ В СПОРТІ НАЗВАНІ ЧЕРКАЩАНИ

Як повідомляє Національний Олімпійський Комітет, вже вдруге 2023 року почесну відзнаку «Найкращий спортсмен місяця» отримав Ілля Ковтун, який у жовтні здобув срібну медаль чемпіонату світу зі спортивної гімнастики у багатоборстві (м. Антверпен, Бель-

гія). «Найкращою тренеркою жовтня-2023» стала Ірина Горбачева (Надюк) – особиста наставниця Іллі Ковтуна.

У квітні-2023 Ілля вже отримував відзнаку найкращого спортсмена місяця, ставши чемпіоном та дворазовим бронзовим призером континентальної першості

зі спортивної гімнастики у вправах на паралельних брусах, поперечині та багатоборстві (м. Анталія, Туреччина).

За підготовку найкращого спортсмена жовтня-2023 відзнаки отримали і Українська федерація гімнастики та Центральний спортивний клуб Збройних сил України.

ФОТОФАКТ

На передньому плані фото ВМС України – красень протимінний корабель (а не «тральщик», як пишуть за звичкою) - з вже легендарною назвою «**ЧЕРКАСИ**». Відповідно, назва нашого міста - на борту, а на рубці - герб Черкас. Долучився до багатонаціональних навчань «**Joint Warrior -23-II**», які стартували 23 жовтня у межах територіальних вод Великої Британії.

Цікава деталь: назва навчань у перекладі з англійської означає «**СПІЛЬНИЙ Воїн**». Окрім Великобританії та України (ПК «**Черкаси**» і «**Чернігів**»), у навчаннях взяли участь кораблі Нідерландів, Бельгії, Данії, Польщі та Німеччини. З прозорим, як хвиля морська, натяком: після видворення росії з Криму Україну буде кому підтримати у розмінуванні і патрулюванні українського Чорного моря...

З ЧЕРКАС НА ФРОНТ ВИРУШИЛА БОЙОВА БАГТІ, СПОРЯДЖЕНА КОШТОМ РОДИНИ ЗАГИБЛОГО БІЙЦЯ

Чергова машина-багті з Черкас вже на фронті - допомагає десантникам бити ворога на Донеччині

З Черкас на Донеччину, в одну із точок, де нині йдуть тяжкі бої, волонтерами «Нашого батальйону» з Черкас відправлено для українських десантників чергову машину-багті. Відмінність від попередніх поставок – це зроблено коштом родини загиблого бійця з Черкас Олега Рибальченка – тому на капоті бойової машини його позивний: «Риба» – знову на фронті...

Легкі, малопомітні й маневрені багті залишаються у списку затребуваного на фронті транспорту – на них люблять пересуватися ті, хто «тихо приходить і тихо відходить» – бійці спецпідрозділів, що займаються виявленням і ліквідацією ворога на українській землі в режимі «з ранку й до ночі».

Цитуємо повідомлення у соцмережах В'ячеслава Скічка – одного з тих волонтерів, які реалізують цей проєкт: «Мар'їнський напрямок!... Наші десантники. З транспортом все складніше. А в нинішніх умовах – на «нуль» на великому пікапі чи джипі і не виїдеш. Лише щось мале, тихе та швидке. Як наші багті «Мангуст».

І ця багті має власний позивний. «Риба»! В честь загиблого черкащанина Олега Рибальченка! Дякуємо його родині за можливість допомагати нашим воїнам!

А до неї ще й пікап, перероблений з «москвича», для господарських потреб батальйону привезли на передову.

І це лише початок... Бо в замовленні у нас на бригаду таких багті – хоча б шість штук.

ЧЕРКАЩАНИН «ЗАТРОФЕЇВ» ШЕВРОНИ ПЕРЕМОЖЕНИХ РОСІЯН

«Все буде Україна! Усім гарного дня і вдалого тижня!» – таким коротким підписом супроводжується це фото з трофейними російськими шевронами, виставлене у соцмережі військовим з Черкас Русланом Зорею.

Ексдепутат Черкаської міськради, «автомайданівець» у часи Революції Гідності, Зоря розпочинав свою трудову діяльність у 1999 році... у відділі охорони райвідділу міліції в Самарській області росії. Тож типаж кримінальних персонажів, нині знищених в Україні, вивчив давно. На запитання одного з коментаторів про долю власників шевронів: «Денацифікували чи демілітаризували?», Зоря коротко відповів: «Утилізували...»

До війни Руслан колекціонував поштові марки і старовинні монети. Шеврони, схоже, до домашньої колекції не потраплять – працівники Черкаського краєзнавчого музею вже попросили їх для своєї експозиції, де трофеїв битих російських військ з кожним днем стає все більше.

КЛІНІКА, ОЧОЛЮВАНА ЛІКАРЕМ З КОРСУНЯ, ВРЯТУВАЛА ЖИТТЯ ТИСЯЧАМ ПОРАНЕНИХ БІЙЦІВ

«Справжнє людське щастя бачити живим героя на ногах, з яким в думках колись попрощався...», - так підписав це фото у себе на фейсбук-сторінці Сергій Риженок, уродженець Корсуня-Шевченківського на Черкащині, очільник знаменитої клініки ім.Мечникова у Дніпрі.

«Впізнати після поранення неможливо, відновився майже на 90 відсотків», - зазначає головлікар.

Ще 25 квітня цього року Тарас потрапив під щільний мінометний обстріл, рятуючи чи підлеглого побратима, сам отримав важке поранення кульшового суглобу, втратив багато крові. На межі життя та смерті був доставлений в Мечникова. Кілька складних операцій, десятки ревізій, які провів завідувач Центром ортопедії та травматології Олександр Губарик, дали позитивний результат. Зараз Тарас на реабілітації

в Києві. Він відомий військовий волонтер, який не може дочекатися повернення на фронт. За нагоди заїхав до клініки й обіймав лікаря як брата, дякуючи за врятовану ногу, на якій сотні швів та шрамів...

Інший лікар, Ярослав Медведик, у коментарі дещо деталізував зроблене клінікою, яку очолює уродженець Черкащини: «Більше 20 тисяч врятованих життів, тільки за півтора року цієї страшної

війни, розв'язаної рашистами. Кожного дня можна зустріти хлопців з усмішками на вустах, які перед поверненням на передову приходять подякувати всьому медичному персоналу за врятоване і подароване їм життя. Переповне радістю і гордістю, що саме ми, саме в стінах лікарні Мечникова, ми зробили все, чисті перед совістю і Богом, і перед нашими Героями, яких ми знову бачимо живими і усміхненими!»

НЕВТОМНІ УКРАЇНСЬКІ ВОЛОНТЕРИ
З КАНАДИ: ФУНДАЦІЯ «MARLE NORE»

Було б несправедливо не познайомити читачів «Козацького краю» з друзями нашої редакції, які вже не раз сприяли в організації допомоги військовим: бронжилети для бійців Черкаської тероборони, «Мавік» для Третьої окремої штурмової бригади, унікальне медобладнання для Першого добровольчого мобільного шпиталю ім. Миколи Пирогова...

Фундація «Marle Nore» (в перекладі «Кленова Надія») виникла у канадському місті Ванкувер на тлі глобального українського волонтерського руху під час революції Гідності у 2014 році. Команда - українські емігранти четвертої хвилі, які познайомились під час маршів солідарності, так званих місцевих «Свромайданів».

Фонд розпочинав свою діяльність з проєктів на підтримку української молоді та ветеранів АТО, перші ініціативи Фонду включали «Молодо Майдану», програму лідерства для дітей Небесної Сотні та молодих людей, які постраждали під час участі на Майдані.

Також Фонд впровадив проєкт «Я повернувся», який зосереджувався на наданні психологічної реабілітації для ветеранів та коучинг психологів, які вперше стикаються з викликом надання психологічної підтримки в умовах війни.

Після початку повномасштабного вторгнення команда Marle Nore зосередилася на нагальних потребах в Україні. Це було надання нелетальної допомоги для українських військових - передачі бронжилетів, касок, дронів та турнікетів. Також фонд зібрав окрему команду по наданні медичної допомоги українським шпиталю. 3 березня 2022 року фонд щомісяця відправляє сотні кілограм медичної допомоги, а також здійснює додаткові проєкти з передачі критично-необхідного та інноваційного медичного обладнання. Станом на сьогодні, Marle Nore передали медичну допомогу на суму понад 11 мільйонів канадських доларів (286,700,000 гривень).

Важливою віхою стала медична місія MOVES у травні 2023 року, під час якої Marle Nore у співпраці з канадською компанією Thornhill Medical та завдяки пожертві уряду Канади успішно доставила в Україну системи MOVES® SLC™. Це медичне обладнання - єдина в світі мікроінтегрована портативна система життєзабезпечення, яка містить в собі більшу частину лікування та моніторингу, що відбувається у реанімаційному відділенні лікарні. Унікальна система була спеціально розроблена для надання невідкладної медичної допомоги пораненим в бойових умовах. Станом на травень 2022 року в Україні була лише одна така система. Сьогодні, завдяки команді Marle Nore, таких систем налічується 31 та очікується більше.

Після 9 років невтомної праці, волонтери Marle Nore продовжують стояти пліч о пліч з Україною, реагуючи на щоденні запити та потреби та залишаючись непохитними у своїй місії нести надію та наближати перемогу над агресором.

КАНАДСЬКИЙ ЧЕРВОНИЙ ХРЕСТ
ПЕРЕДАВ ЧЕРКАЩИНІ
МОДУЛЬНІ КОТЕЛЬНІ І 71 ГЕНЕРАТОР

Під час дводенного візиту на Черкащину керівництво Канадського Червоного Хреста Келсі Лемон Елмор - віцепрезидент з міжнародного співробітництва, Аскар Умарбеков - директор Відділу реагування на кризу в Україні, Мат'є Леонард - діючий представник в країні та керівник програм КЧХ та Річард МакКабе - старший радник з розвитку національної спільноти та локалізації міжнародних операцій Канадського Червоного Хреста зустрілися з начальником Черкаської обласної військової адміністрації Ігорем Табурецем та керівниками профільних структур об'єктів.

За круглим столом обговорювалися питання гуманітарної допомоги населенню, що постраждало від війни в Україні; реагування на надзвичайні ситуації, розгортання допомоги на місці ліквідації наслідків повітряних атак; підтримка Українським Червоним Хрестом об'єктів критичної

інфраструктури й масштаб допомоги для енергонезалежності цих об'єктів та стратегія підготовки колективних центрів для розміщення внутрішньо переміщених осіб; важливість надання первинної медичної допомоги у громадах, діяльність мобільних медичних бригад й послуги, які вони надають населенню.

Також Канадський Червоний Хрест підтримує Український Червоний Хрест в Черкаській області у напрямках «Догляд Вдома» та «Психосоціальна підтримка та Психічне здоров'я населення». Соціальні помічники ТЧХУ, здійснюють соціально-побутове обслуговування самотніх людей та осіб з інвалідністю. Сьогодні працює 28 (надалі їх буде 60) соціальних помічників в Черкаському, Золотоніському та Уманському районах, які допомагають впоратись з побутовими проблемами 157 маломобільним самотнім людям.

«Наші партнери - складова нашої стійкості, - зазначив начальник Чер-

каської обласної військової адміністрації Ігор Табурець, - Це наші друзі, перевірені часом. Ми вже маємо низку спільних проєктів, що успішно працюють в області. Мобільні медичні бригади для надання допомоги жителям віддалених населених пунктів, догляд вдома для тих, хто цього потребує, психосоціальна підтримка - це лише кілька проєктів із нашої історії співпраці.

Завдяки допомозі Товариства Канадського Червоного Хреста ми також отримали 71 генератор різної потужності для наших інфраструктурних об'єктів, 4 модульні котельні. Це надважливо в умовах ворожих атак на енергосистему країни.

На зустрічі обговорили подальші напрями взаємодії у короткій і довгостроковій перспективі. Зокрема, для нашої енергетичної стійкості, допомоги ветеранам, підтримки внутрішньо переміщених осіб та ін. Дякуємо за партнерство!», - наголосив очільник області.

«СЯЮЧИЙ ШЛЯХ» ДОПОМАГАЄ ЧЕРКАЩАНАМ
ВІДНОВИТИ МЕНТАЛЬНЕ ЗДОРОВ'Я В УМОВАХ ВІЙНИ

Центр психології «Сяючий Шлях» заснований у місті Черкаси ще в квітні 2013 року. Спочатку це було консультування та кейс-менеджмент, в часі війни і пандемії додалося кризове втручання, психологічне консультування та психотерапія.

На сьогодні у Центрі психології «Сяючий Шлях» працюють три психологи на постійній основі: Оксана Ганич, Володимир Мамалига та Зоряна Мамалига. У разі потреби, залучаються й інші фахівці. Як зазначає Володимир Мамалига, послугами Центру користуються в середньому близько 200 осіб щомісяця.

Центр психології «Сяючий шлях» - це спеціально облаштований простір для солдатів, ветеранів з їхніми родинними, людей з вразливих груп населення, осіб та сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Тут можна отримати першу психологічну допомогу, пройти сеанс психотерапії, корекцію психологічного стану і поведінки в повсякденному житті, здобути необхідний ресурс у

групах психологічної підтримки або індивідуально пом'якшити на сеансах біосугестивної терапії чизамовити послугу судово-психологічної експертизи.

А ще можна пройти навчання, отримати сприяння у формуванні та розвитку соціальних навичок, умінь, соціальних компетенцій. А якщо потрібно, - то і представництво інтересів, посередництво та консультування, допомогу в оформленні документів і сприянні працевлаштуванню, допомогу у зміцненні та відновленні родинних та суспільно корисних зв'язків.

Ветеранам та їхнім родинам всі послуги надаються безкоштовно. Психолог Володимир Мамалига - учасник бойових дій, тож підтримка ветеранам та членам їхніх родин, родинам загиблих та тих, що пропали безвістя або знаходяться в полоні, надається з індивідуальним підходом.

«ПРОРОЦТВО» ПІСНІ ЧЕРКАЩАНКИ ПРО КЕРЧ «ВТІЛИЛИ В ЖИТТЯ» ДВІ УКРАЇНСЬКІ КРИЛАТІ РАКЕТИ...

В міноборони росії визнали, що в суботу, 4 листопада, внаслідок ракетного удару в окупованій Керчі було пошкоджено корабель, який перебував на суднобудівному заводі. Відповідну заяву опублікували розЗМІ.

При цьому в російському відомстві заявили, що начебто збили 13 з 15 ракет крилатих ракет, які ЗСУ запустили по суднобудівному заводу в Керчі.

«Внаслідок влучання крилатої ракети противника зазнав пошкодження корабель, що перебував на заводі», – визнали в російському міноборони.

У свою чергу речник командування Повітряних сил України Юрій Ігнат в ефірі телемарафону заявив, що пошкоджений у Керчі корабель «Аскольд» не встиг навіть взяти участь у бойових діях. За його словами, судно проходило остаточні випробувальні роботи, щоб потім вийти та воювати проти України.

Цікаво, що всього три тижні тому в межах проекту «Хоробрі міста», присвяченого тимчасово окупованим містам рок-гуртом Qagra було презентовано пісню та відео про Керч, яка поки

все ще окупована. «Хоробрі міста» – частина більш глобального суспільно-культурного мультимедійного українознавчого проекту Ukraïner.

Ірена Карпа, українська письменниця і лідерка рок-гурту Qagra родом з Черкас, у пісні про Керч, яка швидко набула популярності у соцмережах, використала слова, адресовані окупантам – і вони виявилися пророчими: «Краще у Керчі вночі не ходити – різні чудеса...»

Співачка натякала і на кримських партизанів «Жовтій стрічці», але по рашистському кораблю прилетіли ракети «з матери-

ка»...

Тепер слід очікувати продовження пророцтва черкащанки для всіх окупантів Криму, яким вона «вказала адресу»: «Ванька гоу хоум, уйо*ен з бітте». У вільному перекладі – «фраза рекомендує російським окупантам піти геть додому, поки ще живі».

Недаремно кожна згадка про Ірену Карпу в інтернеті та соцмережах викликає лютування і безтямне бризкання слиною тих, хто ненавидить Україну – ворог чудово розуміє, що війна між Україною і росією – це ще й війна культур. Як свідчить успіх українських співаків, художників, письменників та творців кіно – у цій війні культур Україна демонструє значно кращі таланти, аніж вони є «на росії».

І поки «ватні» дуріють від однієї згадки про Карпу, черкащанка спокійно спостерігає за тим, як в Керчі вже збулися слова її пісні. Нагадаємо ще слова Карпи, які констатують те, що невідворотне: «Людам з Криму варто донести, що ми з ними і ми про них не забули. Ще трохи – і будемо разом. Той, хто сприймає це як погрозу – може зараз спокійно брати ноги в руки й перебиратися на російську частину континенту. Доки ще є міст...»

ДО ЮВІЛЕЮ ЗНАМЕНИТОГО ЗОЛОТОНІСЦЯ ПІДГОТУВАЛИ РЕПРИНТНЕ ВИДАННЯ ЙОГО САМОВЧИТЕЛЯ ГРИ НА КОБЗИ Й БАНДУРІ

31 жовтня виповнилося рівно 140 років від дня народження відомого громадського, земського, культурно-освітнього діяча, поета і бандуриста із Золотоноші Михайла Злобинця (Домонтовича).

Про ювілей видатного діяча української культури нагадав журналіст «Урядового кур'єра» Віктор Козоріз, який розповів про підготовку до друку черкаськими і харківськими науковцями унікальної книги, присвяченої Злобинцю-Домонтовичу – з включенням до неї репринтного видання самовчителя гри на кобзі та бандурі.

Віктор Козоріз наголошує: життя і творчість митця були тісно пов'язані із Золотонощиною – недаремно він і псевдонім «Домонтович» обрав – в честь одного з населених пунктів тодішнього Золотоноського повіту.

«Тут він народився і виріс, сюди повернувся після закінчення Київського університету і тривалий час викладав в Золотоноській хлоп'ячій гімназії», – пише Віктор Козоріз. – Одночасно Михайло Олександрович проводив серед місцевого населення велику просвітницьку і громадську роботу, як гласний Золотоноського повітового земства, засновник і керівник місцевої «Громади», а потім – «Просвіти» та інших громадських організацій.

Як на мене, це була непересічна постать не лише в масштабах Золотонощини, а й усієї України. Такої ж думки дотримуються дослідники життєвого і творчого шляху М.О. Злобинця Оксана Медалієва та Лариса Синявська, які видали про нього книжку «Бандури пісня неопівана...» і сприяли відкриттю меморіальної дошки на будинку колишньої хлоп'ячої гімназії в місті Золотоноша.

Великий внесок у дослідження життя і творчості Михайла Злобинця зробив відомий бандурист Віктор Мішалов (Австралія). Мені довелося досліджувати діяльність Михайла Олександровича як гласного Золотоноського повітового земства та комісара освітніх справ Золотоноського повіту часів УНР. Це дійсно була яскрава і непересічна особистість. І дуже добре, що ім'я Михайла Злобинця (Домонтовича), репресованого у 30-х роках, нарешті повертається на рідну землю.

Як відомо, в місті Золотоноша є вулиця, яка носить ім'я Домонтовича. Це був творчий псевдонім, під яким Михайло Злобинець часто друкував свої статті та вірші. Було б добре уточнити цю назву, бо не всі золотонісці знають, що Домонтович і Злобинець – одна й та ж особа».

Харківський видавець Олександр Савчук підготував до друку книгу «Просвітник та бандурист Михайло Злобинець», до якої увійшло і репринтне видання його «Самонавчителя гри на кобзі або бандурі» (виданого друком в Одесі у 1913 році, з нотами і текстами пісень. Презентувати книгу в Золотоноші вирішили до Дня Свободи і Гідності, який відзначається 21 листопада.

До реалізації проекту долучилися бібліотекарі, історики та краєзнавці з Черкас та Харкова, зокрема Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка, Черкаська обласна організація Національної спілки краєзнавців України, Григорій Голиш, Валентин Лазуренко, Віта Ямборська, Ірина Тернова та Центр українських студій і краєзнавства ім. П.Т. Тронька Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна.

ЩОБ ЗНАТИ СВОЇХ ПРЕДКІВ: У ДЕРЖАРХІВІ ЧЕРКАЩИНИ РОЗПОЧАЛИ МАСШТАБНЕ ОЦИФРУВАННЯ ДОКУМЕНТІВ

У Державному архіві Черкаської області стартувало масштабне оцифрування документів у рамках співробітництва центральних та обласних державних архівів з корпорацією FamilySearch International (США).

Американські партнери забезпечили встановлення та налаштування обладнання для здійснення оцифрування архівних документів. На першому етапі передбачається створення сканкопій 400 фондів. Це більш ніж 20 тис. одиниць зберігання на понад 1,3 млн аркушів.

Перш за все передбачається створення цифрових копій фонду № 931 – Метричні книги записів актів громадянського стану.

Окрім метричних книг та метричних записів, на електронні носії буде перенесено документи генеалогічного характеру із фондів міських, міщанських, земських, земельних, продовольчих управ (органи станового і земського самоврядування), сільських

управ, товариства, релігійних установ, органів юстиції, суду, прокуратури, установ та організацій народної освіти тощо.

Довідково: влітку 2020 року Голова Укрдержархіву Анатолій Хромов під-

писав Меморандум про співробітництво між Державною архівною службою України та корпорацією FamilySearch International (США), метою якого є оцифрування документів Національного архівного

фонду України генеалогічного характеру та створення фонду користування на такі документи. Державний архів Черкаської області підписав договір про співробітництво з корпорацією торік, восени 2022 року.

В ІНТЕРНЕТІ ІДЕНТИФІКОВАНО ВИКРАДЕНІ РОСІЄЮ З УМАНЩИНИ СКАРБИ «ГЛИНЯНОЇ АТЛАНТИДИ»

Навіть поверхнєве вивчення оцифрованих баз сучасних російських музеїв, зроблене восени 2023 року українськими дослідниками, виявило близько 2,5 тис. предметів археології, знайдених на території нинішнього Уманського району Черкащини і вивезених до Москви, де вони й «осіли». Більша частина з цих артефактів – керамічні вироби Трипільської культури, прозваної археологами «забуленою культурою глиняної Атлантиди»...

КРАДІЖКИ УКРАЇНСЬКОЇ СТАРОВИНИ – ДАВНЯ ТРАДИЦІЯ «КУЛЬТУРИ» РОСІЇ

Культурні цінності з території сучасної України потрапляли до музеїв Польщі, Швеції, Литви, Австро-Угорщини, Німеччини та США в різний час і за різних обставин (здебільшого трагічних і нерідко — через територію росії). Але особливо значних втрат культурних цінностей завдала Україні саме росія, — йдеться в науковій монографії відомого українського історика Сергія Кота, який багато років досліджував долю української спадщини та світові процеси реституції (повернення) цінностей у країні їхнього походження. Автор монографії помер у березні 2022 року — тоді, коли росія вкотре грабувала українські музеї у щойно захоплених Маріуполі, Херсоні, Бердянську...

«Цивілізована Європа була шокована звірствами російської армії у гетьманській резиденції — місті Батурині, яке було взяте і спалене, і понад сім тисяч чоловік було вбито незалежно від віку й статі... Були розграбовані величезні колекції старожитностей, зброї і книжкове зібрання Мазепи», — говорить про один із найяскравіших епізодів пограбувань українських колекцій у минулому в монографії Сергія Кота. Відомо, що надалі ця колекція зброї стала основою приватної збірки Меньшикова, яка містилася у його палаці на набережній річки Неви у Санкт-Петербурзі.

Стихийне пограбування військами й організоване вилучення цінностей з поневолених територій до імперського центру — два основні способи, якими українські експонати потрапляли з території України до росії. Століття минули, а алгоритм залишався. Для висмоктування історичної спадщини з колонізованих територій у Російській імперії діяли спеціальні укази й розпорядження, систематично відбувалися археологічні експедиції.

Пізніше таку практику продовжили в Радянському Союзі. Українські раритети викрадалися по-різному: вивозилися до росії з поясненнями про «унікальну значимість для історії всього СРСР»; не поверталися зі «всесоюзних виставок»; були розпорознені між російськими музеями в процесі евакуації в часі Другої світової війни і не повернуті в Україну після її завершення — як і багато експонатів, вивезених нацистами до Німеччини, пізніше були передані москві, але не повернуті в Україну...

Видання «Тексти», журналісти якого вирішили продовжити справу Сергія Кота, дослідило у рам-

ках проекту «Викрадені скарби» оцифровані експонати найбільших музеїв росії. Лише в онлайн-колекціях Ермітажу та Державного історичного музею росії восени 2023 року виявили більше 110 тисяч археологічних знахідок, які в різні історичні періоди вивезені з території сучасної України. Здебільшого їх вивозили до росії ще до проголошення Незалежності України, хоча є й винятки.

Журналісти не шукали мистецьких творів, ікон та зброї, бо їх походження вкрай важко ідентифікувати. Пограбування під час нинішньої війни також не досліджували. Додатково лише розглянули російські трюки з приховування найцінніших об'єктів на сайтах музеїв. Більшість ідентифікованих артефактів не вражають — насамперед це частини давньої кераміки, знарядь праці тощо. Проте є і справжні неціненні коштовності з золота та дорогоцінних каменів...

У ЕРМИТАЖІ ТА «ГАСУДАРСТВЕННОМ ІСТОРИЧЕСКОМ МУЗЕЕ» В МОСКВІ – ТИСЯЧІ РАРИТЕТНИХ РЕЧЕЙ З ЧЕРКАЩИНИ

«Козацький край» зацікавився тією частиною викрадених росією скарбів, які свого часу було знайдено археологами на Черкащині. Вони увійшли до списків найбільших знахідок дослідників, зроблених на сайтах оцифрованих колекцій головних музеїв росії: це 1987 предметів, датованих IV століттям до нашої ери з Володимирівки Уманського району (ТОП-12 знахідок у Державному історичному музеї в москві) та 504 предмети епохи енеоліту з Красноставки – колишнього села, а нині присілка села Добра раніше Маньківського, а нині теж Уманського району Черкащини (ТОП-10 знахідок у колекціях Ермітажу).

Доктор історичних наук Михайло Відейко, видатний сучасний археолог і фахівець з епохи Трипільської культури розповідає, що трипільська кераміка, знайдена в уманській Володимирівці напередодні Другої світової війни, була вивезена нацистами й комуністами до москви і Берліна. Причому росіяни пограбували історію Володимирівки ще раніше, аніж гітлерівці.

«Сенсація! Виявляється, СРСР

Коли знаменитий археолог і дослідник землі Черкащини Вікентій Хвойка готував до друку свою книгу, присвячену Трипільській культурі – її обкладинку власноруч оздобив ілюстрацією, в центр якої помістив трипільський «бінокль» - схожий на той, який було знайдено у Красноставці на Уманщині...

1940 року перестав існувати! А може він і не існував у якійсь паралельній реальності? Ось документальне свідчення цих тверджень, і не звідкілясь, а з державного історичного музею росії – ну того самого, що на червоній площі. Місце знахідки цих фрагментів посуду – «россия»? Заспокойтеся, насправді це не сенсація, а чергова історія про переписування минулого музейними працівниками за поребріком», - з іронією прокоментував Михайло Відейко фото у соцмережах зі скріншотом сторінки Державного історичного музею в москві. Іронія науковця викликана поведінкою «колег» - нахабством чи просто банальною тупістю «музейників» москви, які зазначили біля фото археологічних знахідок, вивезених з Володимирівки рік розкопок –

1940 і місце, яке назвали як «село Владимировка, Черкасский уезд, Киевская губерния, россия», - так, наче у 1940 році ні СРСР, ні УРСР не існувало... Михайло Відейко зазначає: у 1943 році гітлерівці вивезли до Німеччини окупованої Умані велику кількість експонатів місцевого краєзнавчого музею, включно з частиною знахідок з Володимирівки. Проте після війни трипільську кераміку Володимирівки повернуто з німецькою педантичністю безпосередньо до України. Після 1945 року ці предмети в Києві, у Національному музеї історії України.

А що сталося з тією частиною знахідок з Володимирівки, які ще до війни вивезла і «закрисила» москва? «Ще раз про користь оцифрування музейних колекцій. Знахідки з тих, довоєнних розкопок у

Володимирівці потрапили не лише до райху, але й до москви, - говорить Михайло Відейко. Причому туди - на кілька років раніше. Там у закладі «государственный исторический музей» теж оцифрували свої фонди, і при бажанні не проблема знайти цілих 40 сторінок із фотознімками знахідок у Володимирівці, знайдених, як видно з шифрів, 1940 року. Цінність цих фото ще й у тому, що жодних звітів про ті розкопки нема...»

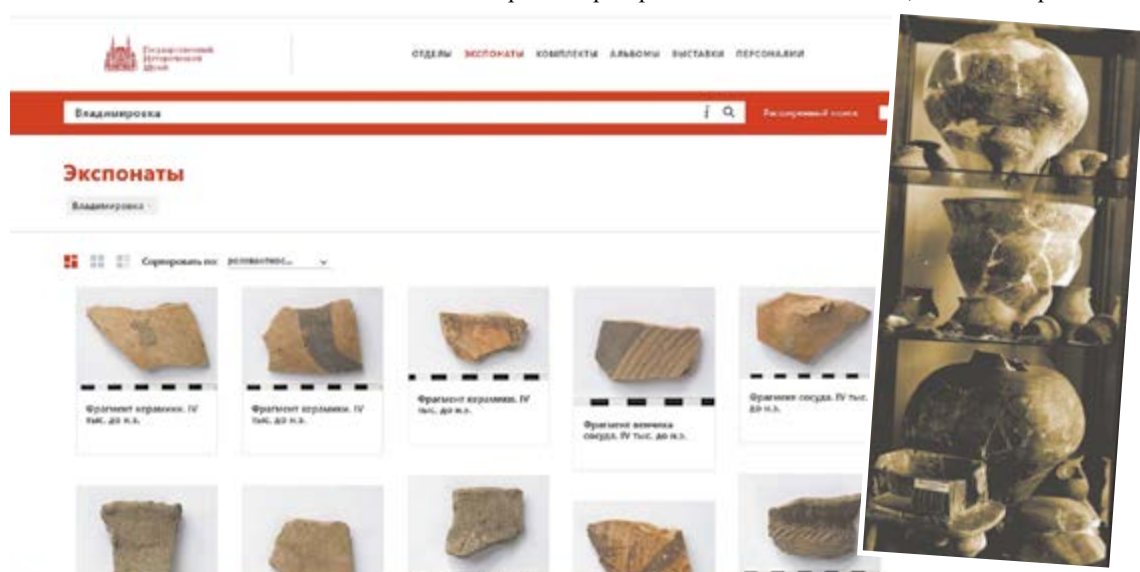
Так само «прикарманила» москва і трипільські скарби, знайдені у 1930 році на південно-західній околиці тодішнього села Красноставка. Трипільське городище площею біля 5 гектарів розташовувалося на мисі, який омивали річки Конела і Руда. Серед предметів, знайдених тоді у Красноставці, був і трипільський «бінокль» - загадковий предмет, якому приписують і культове, і навіть астрономічне (для спостереження за Місяцем) значення. Красноставський бінокль прикрашений орнаментом «трипільських хвиль» - оберегом Добра і рідної землі...

У своєму останньому блозі від 12 березня 2022 року на сайті газети «День» доктор історичних наук Сергій Кот написав, що росія після нашої перемоги має повернути Україні все, що було награване століттями: «Ці вимоги мають бути обов'язковою частиною українських претензій до російської влади. І над цим потрібно працювати вже зараз і невідкладно». До речі, у 1992 році росія підписала в Мінську «Угоду про повернення культурних і історичних цінностей державам їхнього походження»...

НИЩИТИ ІСТОРІЮ ДОПОМАГАЮТЬ І «СВОЇ»...

Справедливості ради, варто зазначити, що і без окупантів в Україні часто знаходяться ті, хто готовий нищити її культурну спадщину. Так, на російськомовному інтернет-порталі «Ізучи свою історію», зареєстрованому в Україні, знаходимо повідомлення про скарб з майже 4 тисяч срібних монет, знайдений начебто біля тієї ж Умані в часи Януковича, влітку 2011 року - «в глинистому ґрунті на узліссі обабіч міста та інших населених пунктів, на глибині 40-50 см».

Довіру до інформації викликає фото скарбу, розміщене на сайті та детальне описання монет з нього – з вказанням навіть монетних дворів, де їх відчеканено: 3593 російських копійок і денгів, 360 півторагрошевіків і солідів Речі Посполитої і Великого князівства Литовського та 13 масивних західноєвропейських талерів. Найстаріша монета – 1538-го, найновіша – 1709 року. Про те, що з монетами уманського скарбу попрацювали справжні фахівці, говорить і той факт, що серед його монет вони визначили 28 підроблених в часи Середньовіччя. І тут же на сайті – повідомлення: «Монети из данного клада можно приобрести в соответствующих разделах нашего магазина». І хоча на сьогодні інтернет-торги давно закриті – ця фраза може означати, що безцінний для істориків скарб був проданий оптом і вроздріб всього якихось десятків років тому – не факт, що не до тієї ж росії...

Трипільський посуд, знайдений у Володимирівці і вивезений нацистами з Умані до Німеччини, після Другої світової був повернутий в Україну, а скарби тієї ж Володимирівки, вивезені до москви, росія не віддала й досі...

СТОЛИЦЯ ПЕРШОПРЕДКА СКІФІВ БУЛА... НА КАНІВЩИНІ?

Скіфи вважали себе порівняно молодим народом, але легендарні події своєї праісторії відсували у давнину на тисячу років. Згідно скіфських легенд, від шлюбу Зевса і доньки Борисфена (Дніпра) народилася на пустельній землі, що пізніше стала Скіфією, перша людина - Таргитай... Академік Борис Рибаків вважав ім'я першопредка скіфів спорідненим з іменами багатьох богів і героїв індоєвропейських народів (від етрусків і кельтів до індусів). Сини Таргитая, яких звали Ліпоксай, Арпоксай і Колаксай, започаткували три гілки скіфського народу.

При них з неба впали золоті дари: рало (плуг), сокира та чаша. При спробі двох старших братів наблизитися до золота, воно спалахувало вогнем, і лише Колаксай зміг заволодіти ним. Це

було розцінено як знамення богів, а тому брати визнали головування над собою молодшого брата - Колаксай. Він поділив країну між своїми синами на три частини і в найбільшій залишив золото, яке скіфські царі вважали священним і якому щорічно приносили жертви.

Як тлумачать давній міф сучасні вчені, три царства мали символізувати три сфери космосу: небо, землю і підземне царство. А ім'я "Колаксай", за їх твердженнями, швидше за все перекладається як "Сонце-цар". Сюжет міфу дуже нагадує східнослов'янські сюжети та більш пізні казки про три царства: мідне, бронзове і золоте. Золоте царство дістається молодшому братові, який народжується на сході

сонця і тому теж пов'язаний із зорею, денним світлом і небом. Не випадково, мабуть, саме молодший брат завжди перемагає і в наших казках. Звичай, пов'язані з трьома священними предметами - ралом, чашею й сокирою - відомі також у кельтів.

На першому місці серед тих дарів, які від богів отримали скіфи, знаряддя землеробської праці. Дослідження міфів різних народів дають підстави сприймати такі надприродні дари в безпосередній відповідності до системи культурних цінностей, які сповідував кожний етнос. Антропологічні дані показують, що за походженням пізніші слов'яни мали, скоріше, прабатьківщину на північний захід від контрольованих скіфами територій і мали від скіфів назву цеври. Однак у галузі культурних здобутків між майбутніми слов'янами та скіфами було чимало спільного, зумовленого їх спільним індоєвропейським походженням. За літописами ми знаємо, що княжа влада виводилася від Сонця або Дажьбога, якого вважали сином Сварога, що був богом неба і вогню. Отже, князі Київської Русі, яких називали нащадками Дажьбога, так само, як і скіфські володарі, вели свій родовід від вогняного бога. Взагалі між скіфським часом і пізнішими періодами історії України є чимало зв'язків.

У центрі Трахтемирівського городища за часів Київської Русі було збудовано славетний монастир, який у козацькі часи на прохання запорожців було їм передано у володіння польським королем Стефаном Баторієм. Сама ж назва містечка Трахтемирів (Терехтемирів) на території сучасного Канівського району Черкащини небезпідставно виводиться багатьма дослідниками від імені скіфського першопредка Таргитая. Частина дослідників вважає, що саме Трахтемирів був «столицею» головного з трьох скіфських царств - на їх думку, назва на честь Таргетая вказує, що скіфи вірили, що саме тут впали з неба і в подальшому зберігалися «золоті дари неба»...

За Геродотом, скіфи шанували сімох богів, але не робили своїм богам ніяких зображень за винятком бога війни, ім'я якого Геродот подав грецькою мовою. Аресу (або ж Арею) скіфи присвячували ввіткнутий у купу хмизу (на погребальному вогнищі) меч акінак. У зв'язку з цим цікавим є питання про те, ким поставлені і кого зображували кам'яні скульптури скіфської доби (збереглося близько 15 зображень), більшість яких зосереджена у міжріччі Дністра і Дніпра. Борис Рибаків вбачав у них всеслов'янські божества, поставлені на шляху хлібного експорту де Ольвії, звертаючи увагу на келихи в руках ідолів у формі рогу, а не чаші.

Язичництво давніх слов'ян давно привертає пильну увагу дослідників. Однак жодну з сучасних реконструкцій світу давньо - слов'янських вірувань не можна вважати остаточно доведеною. Україн обмежені відомості про релігійні вірування стародавніх предків слов'ян дозволяють впевнено говорити лише про те, що вони були органічною частиною духовного життя всієї індоєвропейської праспільноти. Не випадково кожний з дослідників праслов'янської міфології легко реконструює її основні риси, порівнюючи або з давньоіранськими, або з давньогрецькими, або з давньоіндійськими міфами.

Подібно до інших індоєвропейських народів, творіння землі з космічної порожнечі праслов'яни пов'язували з богом-творцем, імовірно, Дварогом або Стрибогом, який міг бути і втіленням вогню (не випадково Перуна називали "Сварожичем"), і втіленням хаосу, пов'язаного з вітрами. Разом з небесною матір'ю - можливо, Колядою, - він відповідав за відтворення світового устрою.

ЗОЛОТІ ЧАША, РАЛО І МЕЧ, ЯКІ ВПАЛИ З НЕБЕС, СПАЛАХУВАЛИ ВОГНЕМ. І ТІЛЬКИ МОЛОДШИЙ З ТРЬОХ БРАТІВ ЙОГО НЕ ПОБОЯВСЯ...

ВІД УСС – ДО ТРЕТЬОЇ ШТУРМОВОЇ БРИГАДИ: ПРОФЕСОР З РОДИНИ ЛЕГЕНДАРНИХ ВОЇНІВ ПЕРЕДАВ ЗНАННЯ ГІДНОМУ УЧНЕВІ

Вражаєшся, коли дізнаєшся, ким був львів'янин, який передав знання української військової історії одному з лідерів сучасного націоналізму – Андрію Білецькому. А ще Дмитро Донцов казав, що в українській національній ідеї політика має бути тісно переплетена з містикою...

Отже – чотири фото і чотири людини, які мають серйозну вагу для розвитку українського війська і збереження безперервності його історії...

Фото №1. **Олена Степанів** - перша в світі (!) жінка, офіційно зарахована на військову службу у званні офіцера. Хорунжа УСС (Українських Січових Стрільців), згодом - чотар УГА (Української Галицької Армії). У складі УСС воювала проти російської армії, в УГА - проти польської.

Пізніше - референт преси в Державному секретаріаті закордонних справ ЗУНР, пресовий референт Міністерства закордонних справ УНР. Нагороджена Срібною медаллю хоробрості і Військовим хрестом.

Вперше до російського табору потрапила як військовополонена під час Першої світової, вдруге - як українська

націоналістка у 1949 році, коли була доцентом Львівського університету...

Фото №2. **Роман Дашкевич**, чоловік Олени Степанів. Той, кого називають «батьком української артилерії». Творець артилерії УСС і Запорізького корпусу Армії УНР. Полковник УНР (генерал-хорунжий на еміграції).

Хвацькі мундири УСС з кашкетами-мазепинками - його розробка, на їх пошиття пожертвував навіть власні кошти та кошти свої батьків.

З Оленою Степанів одружився 1920 року у Львові. У післявоєнний час викладав історію, займався літературною та дослідницькою діяльністю.

Через 33 роки після смерті генерала його останки перевезли з Австрії до Львова, де вже була похована його дружина...

Фото №3. **Ярослав Дашкевич**, син Олени Степанів і Романа Дашкевича. Український історик, археограф. Представник школи Михайла Грушевського. Автор понад 1700 наукових та публіцистичних праць. Звинувачений у націоналізмі, у 1949-1956 рр. відбував вироки у в'язниці МДБ у Львові, в'язниці МВС у Золочеві, в пересильних в'язницях у Львові, Києві, Харкові, Пе-

тропавловську, пересильному таборі в Карабасі; у виправно-трудових таборах - у спеціальному Піщаному таборі (Песчанлаг) в Спаську, у Караганді (Карлаг)...

Професор національного університету у Львові, де й закінчив свій земний шлях...

Фото №4. **Андрій Білецький**, учень Ярослава Дашкевича. Ім'я, яким вороги України лякають своїх обивателів. Один з чільних лідерів сучасного українського націоналістичного руху, за-сновник організації «Патріот України» та «Цивільний Корпус АЗОВ», політичної партії «Національний Корпус», засновник і почесний командир батальйону (пізніше полку) «Азов» та 3-ої Штурмової бригади. Цінитель і розробник оригінальної символіки, елементів обмундирування та камуфлювання військової техніки - завдяки чому «Азов» завжди залишається найбільш впізнаваним мілітарним підрозділом України. Політ'язень (справа "захисників Римарської") режиму Януковича. Один з офіційно оголошених «ворогом російської державності».

За цивільним фахом - історик, з відзнакою закінчив Національний університет у Харкові, присвятивши дипломну роботу

темі діяльності УПА. Як той, хто жив і вчився у Харкові, був на величезній відстані від Львова, та при цьому - абсолютно близький по духу з Ярославом Дашкевичем, який здійснював неформальне керівництво науковою діяльністю Білецького...

ПРАВОСЛАВНИЙ КАЛЕНДАР

6 ГРУДНЯ —
ДЕНЬ СВЯТОГО МИКОЛАЯ
ЗА НОВИМ КАЛЕНДАРЕМ

День святого Миколая – важливе релігійне свято, популярне в різних країнах світу. Українці традиційно ставляться до нього з особливим трепетом, а діти обов'язково чекають на подарунки під подушкою.

Після переходу ПЦУ та УГКЦ на новоюліанський календар дати багатьох церковних свят змінилися. Змінилася дата й улюбленого свята всіх дітлахів. Українці святкуватимуть День Святого Миколая 6 грудня (замість 19 грудня, як було раніше). Тож святий відвідає українські домівки і покладе свої подарунки дітям під подушки в ніч проти середи, 6 грудня. Саме від цього дня розпочинається цикл зимових свят в Україні.

Святий Миколай був реальною людиною, народився приблизно між 270 і 286 роками в місті Патарі, що на півострові Лівія (нині Туреччина). Його батьки, Феофан і Нонна, були заможними людьми, справжніми християнами. Саме тому від самого народження вони ростили сина в релігійній атмосфері, охрестивши одразу, що в ті часи було рідкістю.

Миколай виріс аскетичним і доволі щедрим чоловіком, який намагався допомагати всім, хто цього потребував. У дорослому віці він переселився до міста Мира, де вирішив присвятити себе наукам. Але саме там його дядько, який був єпископом, висвятив племінника у священника. Незабаром після досягнення повноліття Миколай залишився без батьків. Весь свій спадок він витратив на допомогу біднякам, приносячи до їхніх будинків іграшки, теплі речі тощо.

Всі свої справи Миколай робив таємно, але якось городянам все ж вдалося його вистежити. Дізнавшись, хто робить усі ці добрі вчинки, люди вирішили, що Миколай має стати їхнім єпископом. 325 року він навіть відвідав Перший Вселенський Собор у Нікеї за участі імператора Костянтина Великого.

Миколай встиг зробити чимало хороших справ за своє життя: він визволяв полонених, рятував від страти невинних, допомагав бідним, особливо дітям. Саме завдяки цьому він і став одним із найшанованіших святих.

Вперше святкувати День Святого Миколая почали в середньовічній Німеччині. Батьки традиційно дарували дітям ласощі, теплий одяг, іграшки, шкільне приладдя тощо. А щоб малюки повірили, що всі ці подарунки приносить святий, вони підкладали їх таємно і пізно вночі. Згодом звичай святкувати День Святого Миколая поширився на інші країни, зокрема сусідню Польщу, звідки, на думку істориків, прийшов до українців.

Прикметно те, що вперше Україні День Святого Миколая і День Збройних Сил України відзначатимуть одночасно. Хай допоможе Святий Миколай швидкій Перемозі Добра!..

ДЕНЬ В ІСТОРІЇ
1 – 7 грудня

1 грудня 1717 р. народився Григорій КОНИСЬКИЙ, філософ, письменник, проповідник, церковний і громадський діяч.
1 грудня 1902 р. народилася Олександра СОКОЛОВСЬКА, легендарна отаман Маруся.
1 грудня 1991 р. український народ на референдумі проголосував за створення української держави.

2 грудня 1015 р. князь Ярослав МУДРИЙ посів у Києві великокняжий престол.
2 грудня 1104 р. рукоположений митрополит Київський Никифор Перший.
2 грудня 1958 р. помер Олександр ГРЕКІВ, начальний вождь УГА, командувач Армії УНР.
2 грудня 1991 р. полк зв'язку 13-ї армії підняв над своїм розташуванням синьо-жовтий прапор, проголосив про свій вихід з підпорядкування МО СРСР і став першим підрозділом, який присягнув на вірність українському народу.

3 грудня 1722 р. народився Григорій СКОВОРОДА.
3 грудня 1877 р. народився Степан РУДНИЦЬКИЙ, географ, картограф, засновник української наукової географії. Розстріляний більшовиками.
3 грудня 1989 р. в місті Прудентополіс (Бразилія) відкрито пам'ятник Тарасу Шевченку.
3 грудня 1991 р. незалежність України визнала Угорська Республіка, посольство Угорщини у Києві стало першим посольством іноземної держави в Україні.

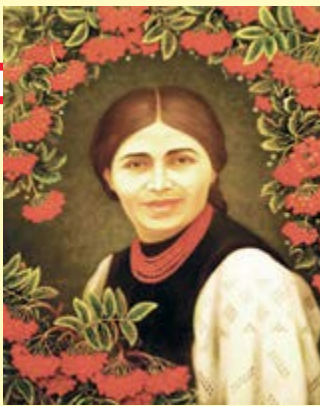

4 грудня 1638 р. (за нов.ст.) козацька рада ухвалила в урочищі Маслів Став «Ординації Війська Запорізького реєстрового».
4 грудня 1938 р. у Хусті відбувся I з'їзд «Карпатської Січі», воєнізованої організації, створеної на Закарпатті членами ОУН.
4 грудня 1992 р. IV Всеукраїнський з'їзд Народного Руху України перетворив НРУ на політичну партію, а її головою обрав В'ячеслава Чорновола

5 грудня 1683 р. у битві під Кіцканами на Дунаї козаки гетьмана Степана Куницького розгромили ординців бей Яли-Паші.
5 грудня 1870 р. народився Олександр ЧЕХОВИЧ, український військовий юрист, генерал-хорунжий УНР.
5 грудня 1971 р. у столиці Аргентини Буенос-Айресі відкрили пам'ятник Тарасові Шевченку.

6 грудня – ДЕНЬ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ.
6 грудня 1892 р. народився Роман-Микола ДАШКЕВИЧ, начальник артилерії корпусу Січових стрільців, генерал-поручник Армії УНР.
6 грудня 1895 р. народився Микола БУТОВИЧ, ад'ютант штабу 1-ї Сірої дивізії, графік і поет.
6 грудня 1919 р. розпочався Перший зимовий похід Армії УНР.

7 грудня 1870 р. помер Михайло ВЕРБИЦЬКИЙ, композитор, автор музики гімну «Ще не вмерла Україна».
7 грудня 1892 р. народилася Олена СТЕПАНІВ, український історик, географ, громадська діячка, перша в світі жінка, офіційно зарахована на військову службу офіцером, хорунжий УСС, чотар УГА.
7 грудня 1900 р. народилася Катерина БІЛОКУР, майстер українського народного живопису, одна з найкращих представниць «наївного мистецтва».

Свідоцтво про державну реєстрацію КВ
№18773-7573ПР від 18.01.2012 р.

Козацький край

Засновник –
Чигиринська ГО «Вільне Козацтво Холодного Яру»

Головний редактор – Олег ОСТРОВСЬКИЙ

Редактор випуску – Петро ДОБРО

ГАЗЕТА РОЗПОВСЮДЖУЄТЬСЯ БЕЗКОШТОВНО

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
вул. Надпільна, 330, к. 4, м. Черкаси, 18005,
тел. (067) 473-66-72 (Telegram, Viber)
E-mail: Cossack_land@i.ua

Газета віддрукована в ФОП Журило С.Д.,
м. Черкаси, вул. Кобзарська, 1а. Тираж – 1000 екз.
Замовлення №1268.